

KERKENTRIMMEL

Leefstocht

PROVIAND VOOR ONDERWEG

Programmaboekje
Seizoen 2015-2016

Gemeentetoerusting Hoogeveen

Protestantse
Gemeente
Hoogeveen

Leeftocht in een nieuw jasje!

Geachte lezers,

Vierde Leeftocht vorig seizoen het 25 jarig jubileum, nu gaat ze van start in een nieuw jasje; Leeftocht in een "Kerkentrommel-Special"
Naast het programma voor het seizoen 2015-2016 vindt u interviews, een terugblik, foto's en nog veel meer. Kortom, een bewaarexemplaar!

Het programma is wederom gevarieerd en wij hopen van harte, dat er ook nu weer onderwerpen bij zijn waarvan u zegt: "daar wil ik bij zijn en/of aan mee doen". U kunt Bijbellezen op de morgen, nadenken over onze toekomst en of de dood steeds later komt en nagaan of de wonderen de wereld al of niet uit zijn. U kunt speuren naar het Vermoeden, dat van u zelf en/of dat van anderen, nadenken over een God die niet te vangen is, lezen over een gezonde geloofscrisis, een aantal pakkende films beleven en nabespreken, luisteren hoe een kinderbijbel tot leven komt in onze omgeving, het zijn zo wat onderwerpen.

Maar: er is meer proviand, u leest er alles over in dit blad.

De start is op zondag 4 oktober om 15.00 uur in de Hoofdstraatkerk. Toneelgroep De Kern laat ons in "De Mariamonologen" kennismaken met Maria in nieuwe, eigentijdse verhalen en worden devote jeugdherinneringen gerelativeerd. Wie is Maria voor ons, mensen van nu? Een boeiende voorstelling voor jong en oud, ontroerend en uitdagend!

Kent u mensen, die dit blad niet ontvangen die interesse hebben en graag willen mee doen? Van harte welkom!

In de kerkgebouwen en bij het kerkelijk bureau (Stoekeplein 4) ligt ook ons programma om mee te nemen. Op de website www.pknhoogeveen.nl vindt u het programma onder de knop Gemeentetoerusting.

Aanmelding

Dat kan bij voorkeur via de website, maar het kan ook via het formulier; u leest er verderop meer over.

De commissieleden wensen u een inspirerend seizoen en ontmoeten u graag op een of meerdere van de bijeenkomsten.

Namens ons allen

Henk Alberts,
 Voorzitter Centrale Commissie Gemeentetoerusting

Agenda

OKTOBER 2015

- 4 STARTMIDDAG (1)
- 7 God is niet te vangen (2)
- 13 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 13 Das leben der anderen... (4)
- 15 "Na een gezonde geloofscrisis" (5)
- 21 Bijbellezen op de morgen (6)
- 22 Bijbel quilts (7)
- 26 Tot het einde toe levend (8)
- 27 Het evangelie van de opstanding (9)

NOVEMBER 2015

- 4 Dichterbij het bijbelverhaal (10)
- 5 Hipste Dominicaner Non vertelt (11)
- 9 Tot het einde toe levend (8)
- 10 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 17 'De wonderen zijn de wereld nog niet uit (12)
- 18 Bijbellezen op de morgen (6)
- 18 Dichterbij het bijbelverhaal (10)
- 25 Geboorte, poëzie, verhalen en muziek (13)
- 27 Film "De Matterhorn" (14)

DECEMBER 2015

- 2 Iconen in de tijd van Advent (15)
- 8 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 16 Bijbellezen op de morgen (6)

JANUARI 2016

- 12 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 13 De helende kracht van de adem (16)
- 18 God on trial (17)
- 20 Bijbellezen op de morgen (6)
- 20 Dichterbij het bijbelverhaal (10)
- 20 De dood komt steeds later (18)
- 25 God on trial (17)
- 27 Geloof verbeeld in kleur (19)

FEBRUARI 2016

- 1 God on trial (17)
- 3 Ontmoetingen rondom 'het vermoeden' (20)
- 3 Dichterbij het bijbelverhaal (10)
- 9 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 16 Het niet-westerse denken... (21)
- 17 Bijbellezen op de morgen (6)
- 17 Ontmoetingen rondom 'het vermoeden' (20)

MAART 2016

- 2 De Amish (22)
- 8 Israël eerstgeborene onder de volkeren (3)
- 15 Illustrator Drentse kinder-biebel vertelt (23)
- 16 Bijbellezen op de morgen (6)

APRIL 2016

- 22 Pelgrimeren in Twente (24)

Aanmelden: hoe, waar en wanneer

Zie pagina 31 voor alle informatie!

PROVIAND VOOR ONDERWEG

Toneelgroep:

Theatergroep De Kern

Datum en tijd:

zondag 4 oktober
aanvang 15.00 uur

Plaats:

Hoofdstraatkerk, Stoekeplein 2

Contactpersoon:

Gerda Zomer, telefoon: (0528) 263483
e-mail: gerdazomer@hotmail.com

Maria, het meisje uit Nazareth en de moeder van Jezus, ze is een fascinerende vrouw. Door de eeuwen heen geschilderd op prachtige schilderijen. Gebeeldhouwd door de beroemdste beeldhouwers, beschreven in de mooiste gedichten, bezongen in wereldmuziek.

Weggemoffeld en aanbeden, verheven in kathedralen, maar ook ontkend. Jonge meisjes zagen haar verschijning.

In “*De Mariamonologen*” worden nieuwe, eigentijdse verhalen over haar verteld en worden devote jeugdherinneringen gerelativeerd. **Wie is Maria voor ons, mensen van nu?**

- *De hoogzwangere Maria*, een asielzoekster die wordt afgewezen.
- *De liefdevolle moeder Maria*, die haar zoon inspireert en ziet opgroeien tot een groot man.
- *Maria, inspiratiebron* voor alle “Malala's”.
- *De bij de wereld betrokken Maria*, die het in een prachtige lofzang opneemt voor de armen en verdrukten.
- *De sensuele zwarte Madonna uit Afrika*, die met haar heupen wiegend naar de heldere bron loopt.
- *Maria, de Dwaze Moeder*, die samen met de Argentijnse dwaze moeders op de Plaza del Mayo zoekt naar haar zoon, die door het regime is vermoord.

Een Maria voor alle vrouwen, een lied op het prachtige Ave Maria van Gounod. Maar ook Maria Magdalena wordt bezongen. En mannen als Jozef.

“*De Mariamonologen*” is een voorstelling vol prachtige verhalen, gedichten en nieuwe liedjes speciaal geschreven en gecomponeerd voor deze voorstelling. Maar ook het prachtige Salve Reginan en wereldmuziek van o.a. Youssou N'Dour, Beyoncé en de Beatles worden gezongen.

Voor vrouwen en mannen, jong en oud, gelovigen en ongelovigen.

Voor de startavond hoeft u zich niet aan te melden! Na afloop kunt u met de groep in gesprek over de voorstelling en uw waardering tonen middels een vrijwillige bijdrage.

Informatie over de theatergroep en hun gastenboek vindt u op

www.theatergroepdekern.nl

Meewerkenden: Elly Zuiderveld, Ineke ter Heege, Elise Mannah, Henk Doest / Jan Borger / Jan-Jaap Jansen

*Het is een algemene vergissing te denken
dat je een dialoog krijgt als je
twee monologen door elkaar heen weeft.*

Robert Sabatier, Fr. Schrijver 1923-2012

Inleider:

ds. J. Offringa uit Kesteren

Datum en tijd:

woensdag 7 oktober
om 20.00 uur

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

Henk ter Veen
telefoon (0528) 236063
e-mail: henkterveen@planet.nl

Het christendom is de vanzelfsprekendheid voorbij. Soms weten mensen beter wat ze niet meer, dan wat ze nog wél geloven.

Daarover schreef Jan Offringa in 2008 het boek: *'Na een gezonde geloofscrisis. Over modern geloven'* (3e druk 2013).

Over hetzelfde thema, geloof en twijfel, ging hij vervolgens in gesprek met een aantal kerkgangers. Ze behoren tot de protestantse gemeente van Kesteren en omgeving.

Wat zijn ze kwijtgeraakt in hun geloof; wat is hen dierbaar gebleven of geworden?

Dat leverde in 2014 een boek op met veertien zorgvuldig opgebouwde verhalen: *'God is niet te vangen'*. Daarin gaan persoonlijke ervaring en theologische reflectie hand in hand. Deze onorthodoxe dialogen schetsen een kleurrijk beeld van wat er vandaag de dag leeft in kerk en theologie. In het boek komen onderwerpen aan bod als de macht van God, de menselijkheid van Jezus, christelijke levenskunst, verstand en gevoel, het (on)geloof in wonderen, het bestaan van de ziel en de vrije wil, de rol van de islam en de religiositeit van de jeugd.

In zijn inleiding hoopt Jan Offringa (1957) in te gaan op de wording en inhoud van deze boeken.

Jan Offringa is sinds 2004 predikant van De Voorhof te Kesteren. Van 2005 tot 2010 was hij voorzitter van "Op Goed Gerucht", een beweging van moderne protestantse theologen. Ook leverde hij meerdere bijdragen aan boeken van Op Goed Gerucht, zoals de *Doornse Catechismus* (2010), de *Doornse Levenskunst* (2012) en het *Doornse Evangelie* (2014).

*Hij alleen zou met een grote sigaar
in de mond op straat mogen lopen,
met de duimen in zijn vest,
want hij is God.
Maar Hij doet het niet
want hij is God.*

"Een kleine psalm" van J.B. Charles, geciteerd in het boek "God is niet te vangen"

3. ISRAËL EERSTGEBORENE ONDER DE VOLKEREN, het boek Genesis

Gespreksleider:

ds. Rooze

Data en plaats:

dinsdag 13 oktober
De Haven, Van Echtenstraat 37

dinsdag 10 november
Herman Bavinckhuis, Stoekeplein 4

dinsdag 8 december
De Haven

dinsdag 12 januari
Herman Bavinckhuis

dinsdag 9 februari
De Haven

dinsdag 8 maart
Herman Bavinckhuis

Tijd:

19.30 tot 21.30 uur

Contactpersoon:

Akke Bouwhuis
telefoon (0528) 275659
e-mail: wouterenakke@home.nl

Het eerste boek van de Bijbel wordt vaak beschouwd als een losse verzameling verhalen uit lang vervlogen tijden, zonder veel onderlinge samenhang.

De Nederlandse theoloog F.H. Breukelman (hij leefde van 1916 tot 1993) heeft laten zien dat je dit boek – evenals andere Bijbelboeken - ook anders kunt lezen: als een samenhangend geheel, een weldoordachte compositie met een duidelijke centrale boodschap.

‘Genesis’ betekent ‘wording’. Hoofdthema van het boek Genesis is in de visie van Breukelman: de wording van Israël als eerstgeborene onder de volkeren. De andere thema’s (onder meer: schepping van hemel en aarde, de mens als man en vrouw, als broeder en broeder) hangen allemaal nauw met dit hoofdthema samen.

Alle reden om ons in dit boeiende Bijbelboek te verdiepen, met Breukelman als gids. Anders dan andere jaren hoeven deelnemers deze keer geen boekje aan te schaffen. Men wordt keer op keer voorzien van de nodige kopieën.

*Mijn diepgevoelde eerbied voor de schepping
wordt telkens nog groter wanneer ik het wonder
van de zonsopgang of de schoonheid van de
maan aanschouw.*

Mathatma Gandhi

Gespreksleider:
ds. H. Boersma

Datum en tijd:
dinsdag 13 oktober
om **18.45 uur**

Plaats:
Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:
Betty Bosman-te Winkel
telefoon (0528) 273052
e-mail: betty_bosman@hotmail.com

Film kijken

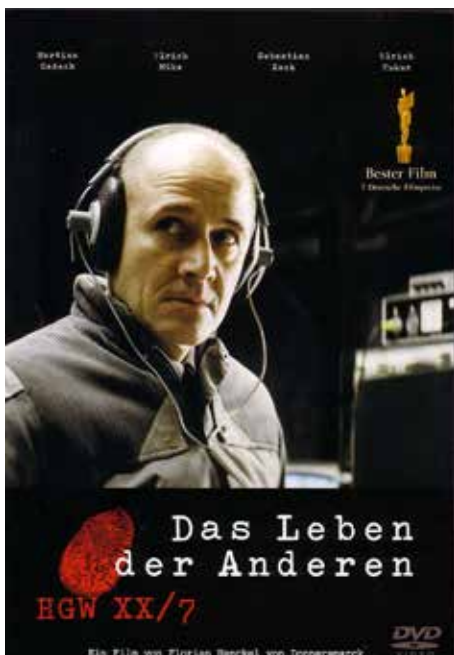
Deze film uit 2006 is een veelgeprezen, maar ook beklemmende film over de DDR dictatuur. Sommige critici zeggen dat de film waarheidsgetrouw is. Anderen menen dat het geschetste beeld nog te positief is.

Het verhaal speelt in 1984 en gaat over een functionaris van de geheime dienst (Stasi) die met hart en ziel gelooft in het controlerende overheidssysteem waarvoor hij werkt. Maar als hij een kunstenaarsechtbaar afluistert - om hen zo te betrappen op staatsvijandelijke activiteiten - raakt hij ondanks zichzelf door de man en vrouw geïntrigeerd. Al luisterend identificeert hij zich met hun dynamische en intense leven. Ondertussen vervreemdt hij van zijn eigen bestaan. De ommekeer die hij doormaakt heeft grote consequenties.

We kijken in de Oosterkerk naar: "Das Leben der Anderen" en staan daarna vooral stil bij de levensbeschouwelijke thema's en morele dilemma's:

- Opgesloten zitten in een systeem. Is dat alleen iets van toen en daar of kennen wij dat ook?
- Wat maakt dat je je wel of niet vasthoudt aan je principes?
- Kun je veranderen door jezelf te spiegelen aan andere mensen?
- Kan een mens goed zijn als hij/zij daar een hoge prijs voor moet betalen?

Een waardevolle en intensieve avond op dinsdag 13 oktober. Vanwege de lengte van de film (ruim twee uur) beginnen we om 18.45 uur. Inleider: ds. Hetty Boersma.

*Macht is geen middel maar een doel.
Men vestigt geen dictatuur om een revolutie te
beschermen, men begint een revolutie om een
dictatuur te beschermen.*

George Orwell, Eng. Schrijver, 1903-1950

Datum en tijd:

Donderdag 15 oktober om
20.00 uur:

Kennismaking, indeling groepen
en bepaling bespreekavonden.

Bent u deze avond verhinderd, bel
dan even de contactpersoon en geef
uw voorkeursavond op. Ook als u
meer informatie wilt.

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

Henk ter Veen

telefoon (0528) 236063

e-mail: henkterveen@planet.nl

Leeskring(en)

Voor de derde keer op rij is er ook dit seizoen weer ruimte voor samen lezen. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat dat mooi is; een boek dat je leest zonder "deskundigen" in huiselijke kring en dat met elkaar bespreken, heel open uitwisselen wat je daarbij ervaren hebt.

Het boek dat we dit jaar voorstellen om te lezen, en waarvan de titel hierboven staat vermeld, is geschreven door Ds. Jan Offringa ('t Harde 1957)

Hij studeerde theologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam, is predikant van de PKN Kesteren e.o. Dezelfde Jan Offringa komt op woensdag 7 oktober spreken over zijn laatste boek "God is niet te vangen".

Van de achterkant citeer ik enkele zinnen:

- Hoe komt het dat gelovigen vertwijfeld raken en kerkelijk afhaken?
- Wat is er aan de hand met de geloofwaardigheid van het christendom? Aan de hand van een heuse twijfel-top-twaalf wordt hier op ingegaan.
- Hoe komen in deze benadering God en Jezus ter sprake, hoe wordt daarin gekeken naar de Bijbel, Paulus en Pasen?

Het boek corrigeert de vaak eenzijdige visie op kerk en geloof, die nog al eens overheerst in de media en oprukt in de samenleving.

Enkele recensies:

"Jan Offringa heeft een boek geschreven zoals iedere predikant dat zou moeten schrijven; "als een doordachte en begrijpelijke geloofsverwoording" (Theologisch Debat, maart 2009)

"Het boek is prettig relativerend geschreven" (Volzin november 2008)

Uitgever is Skandalon; ISBN9789076564715. Prijs € 14.50.

Aantal leespagina's: 80

Gun jezelf deze fijne ervaring en ontmoeting en doe mee! Ook als je "niet zo'n lezer" bent.

Geloven is steeds vaker iets dat je moet veroveren en ook heroveren op een cultuur van ongeloof en niet-weten. Moderne gelovigen beseffen dat die cultuur niet alleen in de ander, maar ook diep in henzelf zit.

Jan Offringa

6. BIJBELLEZEN OP DE MORGEN

Gespreksleider:

ds. A. Linde

Data:

woensdagen 21 oktober,
18 november, 16 december
20 januari, 17 februari en 16 maart

Tijd:

van 9.30 – 11.00 uur

Plaats:

Kerkboerderij, Korenstraat 43

Contactpersoon:

Jaap de Jonge
telefoon (0528) 266690
e-mail: jac-de.jonge@home.nl

In het vorige seizoen zijn we begonnen met het lezen van het evangelie naar Mattheüs. Dat bleek een boeiende lees oefening te zijn. Een klein stukje tekst kan ons een hele morgen bezig houden. Het levert een levendige uitwisseling op van gedachten, gevoelens en informatie.

We lezen de tekst uit de eerdere vertaling (NBG 1951) maar sommigen lezen mee uit een andere vertaling en dat geeft soms net weer een andere kijk op de zaak of een verrassend nieuw inzicht.

In dit seizoen gaan we verder met de tekst van Mattheüs. Ook als u niet eerder heeft deelgenomen aan dit onderwerp, bent u van harte welkom!

Ds. Arend Linde is emeritus predikant en woont sinds medio 2013 in Hoogeveen. Zijn laatste gemeente was de PG Spijk-Losdorp in Noordoost Groningen. Ds. Linde geeft ook les in 'Nieuwe Testament' en Kerkgeschiedenis bij de Theologische Vorming en Toerusting.

*“We zullen iets meer van den Bijbel begrijpen
zodra de maffe theologie opzij gezet is.
Er zit zoveel schoons in dat boek”.*

Multatuli, Ned., Schrijver, 1820-1887

Inleider:

mevrouw Rieteke Hoogendoorn

Datum en tijd:

donderdag 22 oktober om 20.00 uur

Plaats:

Goede Herderkerk, Middenweg 14

Contactpersoon:

Han Voormolen

telefoon: (0528) 263222

e-mail: hanvoormolen@online.nl

Rieteke Hoogendoorn wil u in haar presentatie over haar Bijbelquilt via beeld en geluid mee laten reizen door de eeuwen van het quiltleven om uit te komen bij de Bijbel.

In de symboliek van de kleuren, bloemen, getallen, vormen en symbolen heeft zij zich in de loop der jaren door zelfstudie verdiept. In de Bijbel is veel van deze symboliek te vinden. In elke Bijbelquilt is er iets van deze symboliek terug te vinden.

Zij werkt met traditionele technieken, alles met de hand en werkt veel in opdracht. Het is een avond met een meditatief karakter, waar niet het quiltwerk, maar de Bijbelse boodschap centraal staat.

*Woorden
gedachten
verhalen
komen samen
veranderen in beelden
spinnen zich als draden
vormen zich als kleuren
tot één geheel
tot één verhaal*

Wilt u vast een idee krijgen waar het over gaat? Kijk dan op www.bijbelquilt.nl

Op de avond zelf heeft zij kaarten en boekjes van de quilts bij zich, die u kunt kopen. De opbrengst is voor een kinderbijbel project. www.bijbelkaarten.nl

Laat men niet zeggen dat ik niets nieuws heb gezegd; het schikken van de stof is nieuw.

Blaise Pascal, Fr. Wis-natuurkundige en filosoof, 1623-1662

Gespreksleider:
ds. C. Cluistra

Data en tijd:
26 oktober en 09 november om
20.00 uur

Plaats:
Goede Herderkerk, Middenweg 14

Contactpersoon:
Rita Bekhuis
telefoon: (0528) 262987
e-mail: e-bekhuis@ziggo.nl

We willen allemaal graag oud worden maar willen we het ook zijn? Vroeger werd een enkeling echt oud, nu kun je spreken over massale ouderdom. Na je pensionering krijg je soms nog een lange periode. En hoe besteed je die zinvol? Wat is in dat geval 'levenskunst'?

In onze tijd ligt er veel nadruk op het 'hier en nu'. We kennende radiospotjes van het Humanistisch Verbond met de vraag: 'Geloofst u ook meer in het leven vóór de dood?' Dr. Frits de Lange schreef: "Vroeger leefden we eeuwig, nu worden we slechts honderd. De zin van de oude dag ligt niet meer in de voorbereiding op het sterven, maar in de voltooiing van het leven." Maar hoe zie je dat als christen? Wat betekent voor ons het 'memento mori'?

We weten dat we eindig schepsel van God zijn en bestemd zijn om te komen en weer te gaan. Het leven is een kunst, maar het sterven? Hoe leven we daar naar toe?

Met u wil ik aan de hand van een PowerPointpresentatie graag in gesprek gaan over de volgende vragen/stellingen.

- Wat is er veranderd sinds de Middeleeuwen en de Reformatie inzake visie op leven en dood?
- Wat is waardig oud worden?
- Wat wordt er bedoeld als er gezegd wordt dat een leven 'voltooid' is? Kan dat?
- Bestaat er iets als een christelijke 'ars moriendi' (stervenskunst)?

Een paar weken voordat onze bijeenkomsten gepland staan zal ik u – zover mogelijk - een paar artikelen zenden over het thema.

*Er zijn slechts twee manieren om je leven te leven;
doen alsof niets een wonder is, en doen alsof alles
een wonder is. Ik geloof in de laatste manier.*

Albert Einstein, Duits-Amerikaans natuurkundige, 1879-1955

Gespreksleider:
ds. Rooze

Datum en plaats:
dinsdag 27 oktober:
De Haven, Van Echtenstraat 37

dinsdag 24 november:
Herman Bavinckhuis, Stoekeplein 4

Tijd:
19.30 tot 21.30 uur

Contactpersoon:
Akke Bouwhuis
telefoon (0528) 275659
e-mail: wouterenakke@home.nl

Bij de bespreking van de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs schoot in het afgelopen seizoen het hoofdstuk over de opstanding, 1 Korintiërs 15, vanwege de tijd er bij in. Dat vonden we allemaal jammer.

Daarom zetten we dit onderwerp in dit seizoen alsnog op de agenda. En omdat er erg veel in dit hoofdstuk staat, lijkt het goed om er twee gespreksavonden aan te wijden.

Opstanding van Christus en van 'die in Christus zijn'. Het is een onderwerp dat moeilijk te vatten is, zelfs tegen ons gezond verstand in lijkt te gaan. Er zit niets anders op dan oplettend te luisteren naar wat de apostelen, in dit geval Paulus, ons erover te vertellen hebben. Dat is wat we in deze twee avonden hopen te doen. Wie weet worden we met elkaar een beetje wijzer.

Uiteraard zijn alle belangstellenden – en wie heeft hier eigenlijk geen belang bij? – van harte welkom!

De kerk verdeelt, het evangelie verenigt.

A., de Savornin Lohman, Ned. Politicus 1837-1924

10. DICHTERBIJ HET BIJBELVERHAAL

Gespreksleider:
ds. H. Boersma

Datum en tijd:
woensdagen 4 en 18 november,
20 januari en 3 februari.
Voor een losse avond kan men zich
ook opgeven.
Om 20.00 uur.
Tijdsduur: een uur tot anderhalf.
Maximum aantal deelnemers 16.

Plaats:
Oosterkerk, Leeuweriklaan 35
Contactpersoon:
mevr. B.G. Bosman - te Winkel
telefoon (0528) 273052
email: betty_bosman@hotmail.com

De Bijbel is een oud boek. De verhalen spelen in een andere tijd en in een andere cultuur. Toch geloven velen dat de Bijbel ook vandaag de dag rechtstreeks tot ons kan spreken.

We willen daarom de tekst leren vatten, met ons verstand begrijpen. Er zijn evenwel ook methoden die ons op een meer rechtstreekse manier, meer vanuit het hart, dichterbij het Bijbelverhaal brengen.

Eén die methoden is de biblioloog: een werkvorm die vanuit Duitsland naar Nederland is overgewaaid en waarin ds. Hetty Boersma is opgeleid.

Veel mensen associëren biblioloog met bibliodrama. Maar er zijn verschillen:

Zo duurt biblioloog per aflevering korter en is deze werkvorm voor de deelnemers minder intensief.

Bij bibliodrama kom je uit de stoel, bij biblioloog blijf je zitten. Bij bibliodrama spelen je eigen geloof en levensverhaal een grote rol, bij biblioloog blijft het Bijbelverhaal centraal staan.

Het belangrijkste is dat de deelnemers in een veilige omgeving uitgenodigd worden hun hart te openen en dichterbij een van de personages in het verhaal te komen. Zo dichtbij zelfs, dat ze voor even in zijn of haar huid kruipen. Ze horen, zien, voelen en beleven de dingen vanuit zijn of haar positie.

Hierbij worden ze zorgvuldig begeleid door de predikant.

Vertrouw nooit de verteller, vertrouw het verhaal.

David Herbert Lawrence, Eng. Schrijver, 1885-1930

Inleider:

Holkje van der Veer
Dominicanes in klooster te Huissen

Datum en tijd:

donderdag 5 november van
20.00 - 22.00 uur

Plaats:

Goede Herderkerk, Middenweg 14

Contactpersoon:

Gerda Zomer
telefoon (0528) 263483
e-mail: gerdazomer@hotmail.com

Wij hebben Holkje van der Veer uitgenodigd om over 'Verlangen naar verbinding' te vertellen en ons deelgenoot te maken van haar levensverhaal.

Zij vertelt deze avond over spiritualiteit in het dagelijks leven, vanuit de leerschool van de Dominicaanse kloostertraditie. Ze vertelt over haar ontdekkingsreis op zoek naar sporen van God, over hoe en wanneer ze met de orde en het klooster in Zwolle in aanraking is gekomen en waarom ze zich er zo thuis voelt. Op een praktische en inzichtelijke manier brengt ze onder woorden wat volgens haar Dominicaanse spiritualiteit is en waarom het nog altijd zeggingskracht heeft voor mensen van vandaag.

Holkje heeft een chronische aandoening; zoals ze zelf zegt: 'een bijzonder lichaam'. Haar lijf werkt anders dan dat van anderen. Via kleine inkijkjes in haar eigen, persoonlijke, leven maakt ze duidelijk hoe spiritualiteit in haar leven vorm en inhoud krijgt.

In haar boek *'Verlangen als antwoord, mijn weg met de Dominicaanse traditie'* vertelt ze over het verlangen naar echtheid, naar een zinvol bestaan, naar leven in verbinding met anderen, met zichzelf en met God. Sinds de verschijning van haar boek word ze de 'hipste non' van Nederland genoemd. Zij is redacteur van het oecumenische maandblad 'Open Deur'.

Holkje van der Veer (1960) is opgegroeid in Amsterdam in een doopsgezinde omgeving. In de jaren 80 verhuisde zij naar Zwolle om daar cultureel werk te studeren.

Als zij door een stage bij toeval het klooster in Zwolle leert kennen, gaat er een wereld voor haar open. Zij voelt zich er zo thuis dat ze er gaat wonen om vervolgens katholiek en in 1996 zelfs dominicanes te worden. Nadat zij in Kampen de sociale academie had afgerond, studeerde zij theologie aan de Hogeschool Windesheim en aan de KTU in Utrecht. Momenteel is ze verbonden aan het Dominicanenklooster in Huissen.

Over haar en het klooster kunt u lezen op;
<http://www.kloosterhuissen.nl/nieuws/?ID=139>

*Een onvervuld verlangen hoeft geen vervuld leven
in de weg te staan.*

Dietrich Bonhoeffer

Inleider:

ds. A. van Beijeren uit Roden

Datum en tijd:

dinsdag 17 november om 20.00 uur

Plaats:

Vredehorst, Zuidwoldigerweg 32

Contactpersoon:

Gretha Rotensen-van Mulligen

telefoon (0528) 273010

e-mail: gvanmulligen@ziggo.nl

In de bijbel vinden we verhalen over 'wonderen'. Ze vertellen over mensen die genezen worden, of zelfs opstaan uit de dood, over water dat wijn wordt, over Jezus die duizenden mensen te eten geeft van maar vijf broden en twee vissen, over Jezus die over het water loopt...

Er zijn mensen die deze verhalen lezen als een kostbare ondersteuning van hun geloof, terwijl, anderen ze als 'onzin' hebben bestempeld en uit hun (geloofs)leven hebben weggedaan. Deze avond willen we, na een korte inleiding aan de hand van één van deze wonderverhalen – Jezus gaande over het meer - op zoek gaan naar de betekenis van het 'wonder' in Marcus 6.

We gaan onderzoeken of het vandaag voor ons even veelzeggend kan zijn als voor de mensen die er toen bij betrokken waren.

Wellicht ontdekken we verrassende dingen...

Aly van Beijeren is emeritus-predikant van de PKN te Hoogeveen. Daarvoor was zij vele jaren als geestelijk verzorger verbonden aan de Stichting Zorgpalet (nu Treant). Ze ging voor in diensten en bezocht cliënten.

Daarnaast leidde zij tal van gesprekken over leven en geloof. Veel van deze gesprekken waren voor haar 'parels' in het leven van alledag, want ze gingen over 'de dingen die gebeuren', waarin gevoelens van vreugde, teleurstelling, dankbaarheid, twijfel, bitterheid geloof en ongelooft met elkaar werden gedeeld.

Hoewel zij aanvankelijk werkzaam was in het onderwijs, is zij later theologie gaan studeren. Beide opleidingen zijn van grote betekenis geweest in haar werk als geestelijk verzorger.

*We dragen in ons de wonderen die we
buiten onszelf zoeken.*

Thomas Browne, Eng. Arts en schrijver, 1605-1682

Inleiders:

Ties Jan Eekhof en Josine Zeyen

Datum en tijd:

woensdag 25 november om
20.00 uur

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

Albert Bos
telefoon (0528) 267613
e-mail: annm_post@hetnet.nl

Een klasgenoot die meer dan 50 jaar geleden met zijn geboortedag gefeliciteerd werd, reageerde nogal eigenaardig op die felicitatie: 'Dat had nooit moeten zijn jongens.....'

Of we nu blij zijn dat we er zijn of niet, we zijn er. Dat wil zeggen: we zijn ter wereld gekomen, geboren. Bij die geboorte staan we in ons programma stil.

Bij hoe we ter wereld komen, bijvoorbeeld met de onmisbare hulp van de 17e-eeuwse Dokkumse vroedvrouw Catharina Schrader.

Over hoe het was om als baby in een straatarm milieu op te groeien vertelt de vader van Maarten Toonder.

Door de ogen van een heel jong meisje in 'De kinderen van het achtste woud' van Els Pelgrom zien we een kindje in heel bijzondere omstandigheden geboren worden.

In verhalen en gedichten komen allerlei aspecten van geboren worden aan de orde: vrolijke en verdrietige, grappige en diep ernstige. De cellomuziek die de teksten verbindt, doet veel meer dan alleen dat. Ze roept intense sferen op en vormt een bedding waarin gedichten en verhalen nog expressiever kunnen worden dan ze van zichzelf al zijn.

De muziek is van Bach, Britten, Gubaidulina, Reger en Prokofjef.

Hoewel het programma niets met kerst te maken heeft, is het toch bijzonder om in de dagen vóór de herdenking van de geboorte van dat éne kind zo intens stil te staan bij het geboren worden.

Josine Zeijen speelt cello en Ties Jan Eekhof leest de verhalen en de gedichten.

*Van belang is niet de adel der geboorte,
maar die van de ziel.*

Johannes Rohte, Duits geschiedkundige, 1360-1434

Tineke Kombrink:

‘Ik ben het hele jaar op zoek naar boeiende onderwerpen’

Voor u ligt Leeftocht 2015-2016, een mooie special vol nieuwe onderwerpen voor het komend seizoen. Meer dan twintig commissieleden hebben dit programma voor u samengesteld. Tineke Kombrink is één van hen.

Tineke zit op de bank in haar sfeervolle woonkamer met uitzicht op de tuin. Naast haar ligt een stapeltje magazines. ‘Uit dit soort bladen haal ik vaak ideeën voor nieuwe onderwerpen’, legt ze uit. ‘In De Weide, iedere wijk heeft zijn eigen commissie, zijn we geabonneerd op Volzin, een magazine voor religie en samenleving. Wanneer ik zo’n blad uit heb, geef ik het door aan één van de andere vier commissieleden die tot deze wijk behoren.’ Op een sticker op de cover van het magazine staan inderdaad de namen van haar medecommissieleden geschreven en een vinkje voor enkele namen verradt wie het blad al gelezen hebben. ‘Verder hebben we ook nog Woord & Dienst, een opiniërend magazine voor protestants Nederland’, vervolgt ze haar verhaal. ‘En dan is er nog Kerkinformatie, het officiële orgaan van de Protestantse Kerk in Nederland. Zelf ben ik geabonneerd op Open Deur, een oecumenisch maandblad dat elke keer een ander thema heeft. Daar haal ik ook nog wel eens ideeën uit.’

Ongeneeslijk religieus

Al pratend wordt Tineke steeds enthousiaster. ‘Ja, er gaat wel veel tijd in zitten, maar dat ervaar ik niet als belastend. Het is ook wel een beetje mijn hobby’, bekent ze lachend. ‘Ik ben sowieso heel veel bezig met religie, het zit in mijn genen denk ik. Annemiek Schrijver, onder andere bekend van het tv-programma Het Vermoeden van de IKON, heeft ooit eens gezegd dat ze ongeneeslijk religieus is. Dat vind ik een prachtige uitspraak en ik denk dat dat ook voor mij geldt. Zo zoek ik op zondag, nadat ik naar de kerk ben geweest, op internet vaak nog even de preken van Bert Altena uit Assen en Job de Bruijn uit Laren op. Ik volg deze predikanten en ben altijd heel benieuwd hoe zij het preekrooster geïnterpreteerd hebben. Het is heel boeiend hoe de één het

brengt en wat de ander erover zegt. Deze predikanten maken altijd zulke mooie preken!’

Amish

Zo vindt Tineke overal haar inspiratie voor nieuwe onderwerpen. ‘Ik kijk soms bij de Leeftochtprogramma’s van andere kerken. Dat brengt me ook nog wel eens op ideeën. In oktober hebben we altijd de eerste commissievergadering waar we de aangedragen onderwerpen voorleggen. Het leuke is dat iedereen dat vanuit zijn of haar eigen interessegebied doet. Op die manier krijg je een heel gevarieerd aanbod. Iedere wijk mag zes onderdelen leveren, die vervolgens in de centrale commissie besproken worden. Welk onderwerp uit het programma ik aangedragen heb? Dat is onder andere de lezing over de Amish, een mennonitische, streng protestantse geloofsgemeenschap die leeft in Noord-Amerika. Dit was naar aanleiding van de film ‘Witness’ die ik gezien had. We vonden Jouk Huisman bereid om de lezing te geven. Hij heeft tijdens zijn reizen door Amerika de Amish bezocht en weet veel over oorsprong van deze groep, hun hedendaagse gewoonten en wat hun leven zo bijzonder maakt. De Amish leven heel duurzaam en zijn

erg gericht op het gemeenschappelijk gebeuren. Ik denk dat we daar misschien best wat van kunnen leren.’

Het Vermoeden

Het zien van een uitzending van Het Vermoeden, waarin presentatrice Annemiek Schrijver in gesprek is met Marcel Derkse, bracht Tineke op het idee voor een ander onderwerp voor Leeftocht. ‘Ik vond het een heel bijzondere aflevering en ik realiseerde me dat heel veel mensen hier kracht uit zouden kunnen putten. Voor Leeftocht is gekozen voor de gesprekken met Herman Finkers en Elly Zuiderveld. We hebben gevraagd of Toke Hoekstra de avonden wil begeleiden. Naar aanleiding van deze uitzendingen zal zij de discussie met de deelnemers aangaan.’ Ook voor het nieuwe seizoen is Tineke al weer druk op zoek naar interessante items. ‘Het gaat om onderwerpen waar we wat van kunnen leren of kracht uit kunnen putten. Een stukje geloofsverdieping en natuurlijk staan de ontmoeting en verbinding ook centraal. Ik kan me ook voorstellen dat er mensen zijn die zelf goede ideeën hebben. Die horen we graag, wellicht kunnen we ze in het programma opnemen.’

Inleider:

ds. W. Slob uit Zuidlaren

Datum en tijd:

vrijdag 27 november om 18.30 uur

Plaats:

Vredehorst, Zuidwolderweg 32

Kosten:

€ 5,- inclusief soep, broodjes en een kopje koffie

Contactpersoon:Gretha Rotensen-van Mulligen
telefoon (0528) 273010
e-mail: gvanmulligen@ziggo.nl

Deze debuutfilm van Diederik Ebbinge won in 2013 de publieksprijs op het Internationale film-festival van Rotterdam. Het is een licht-absurdistische film waarin het leven van een verstokte gereformeerde vijftiger (Fred, gespeeld door Ton Kas) op z'n kop wordt gezet als hij in contact komt met een zwijgzame zonderling (Theo, gespeeld door René van 't Hof).

Fred is een eenzame man van 54. Hij woont sinds de dood van zijn vrouw alleen in een klein dorp. Zijn zoon is al jaren uit zijn leven verdwenen. Fred rijdt rond in de regiobus, bezoekt braaf de kerkdiensten en eet exact om zes uur zijn sperziebonen, stukje vlees en aardappels.

Op een dag komt zwerver Theo zijn leven binnengewandeld. Na een eerste moment van argwaan neemt Fred Theo in huis. Als een strenge vader probeert hij zijn nieuwe huisgenoot op te voeden. Al snel ontdekt hij dat Theo over een bijzonder talent beschikt, waardoor Fred weer langzaam stapjes in de wijde wereld durft te zetten. Met muziek van Bach speelt het geloof in deze film een dubbele rol: enerzijds vertrouwde en troost, anderzijds het strakke keurslijf van verwachtingen en veroordeling. Hoe kijken kerkmensen naar deze film, herkennen ze zich of juist niet?

Inleider op de film is ds. Wouter Slob die als predikant in Zuidlaren al vele films heeft besproken. Ook is er onder zijn leiding aansluitend een nagesprek.

*Mensen struikelen niet over bergen,
alleen over molshopen.*

Confucius

15. ICONEN IN DE TIJD VAN ADVENT

Inleider:

Reijke Timmerman

Datum en tijd:

woensdag 2 december om 20.00 uur

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

Elly Westhuis

telefoon (0528) 220387

e-mail: ellywesthuiskoolhof@gmail.com

Iconen zijn vooral bekend geweest als bijzondere religieuze afbeeldingen.

Vaak op hout geschilderd en somber van kleur. In vakanties vaak te zien in musea of kerken in Griekenland en Rusland.

Het woord icoon komt uit het Grieks (eikoon) en betekent: afbeelding, beeltenis.

De afbeeldingen betreffen: Christus, Maria (de moeder Gods), engelen, heiligen of Bijbelse taferelen.

Het schilderen van een icoon gaat nog steeds volgens eeuwen oude tradities, waarbij voorstelling en gebruikte kleuren al eeuwen vaststaan.

Reijke Timmerman was docente Nederlands en Beeldende Vorming. Vanaf 1998 houdt ze zich bezig met het schilderen van iconen.

Op deze avond wil ze ons meenemen in wat iconen ons te zeggen hebben in de tijd van Advent.

*Ik heb wel nagegaan en begrepen wat een heilige is,
maar nooit gezegd dat ik er één ben.*

Schopenhauer, Duits filosoof 1780-1860

Inleider:

Marijn Boerstra

Datum en tijd:

woensdag 13 januari 20.00 uur

Plaats:

Goede Herderkerk, Middenweg 14

Contactpersoon:

Rita Bekhuis

telefoon: (0528) 262987

e-mail: e-bekhuis@ziggo.nl

Adem is leven. Zonder adem is er geen leven.

Vaak zijn we ons niet bewust van onze adem, maar de adem is als een spiegel van ons zelf: onze spanning, onrust en rust.

De adem vormt ook de verbinding tussen lichaam en geest. Zowel geest als lichaam zijn betrokken bij de ademhaling, hierin ervaar je de verbinding met jezelf.

Veel mensen ademen verkeerd als gevolg van dagelijkse stress.

Een gezonde ademhaling heelt lichaam en geest. Het is een krachtig hulpmiddel om zelf spannings-gebonden klachten als stress, slapeloosheid, ademproblemen, hyperventilatie en burn-out tegemoet te treden.

Tijdens deze praktijkgerichte avond gaan we met behulp van ademhalings-oefeningen, de aandacht en visualisatie de kracht van de helende ademhaling ervaren.

De oefeningen zijn voor vrijwel iedereen uitvoerbaar en sluiten goed aan bij het dagelijks leven, zodat u deze ook thuis kunt toepassen

Tijdens deze avond maak je kennis met verschillende ademgebieden in je lichaam. Welke kracht, welke emotie ontmoet je bij elke adem? Hoe leer je ontspannen? Hoe kom je in contact met je persoonlijke kracht ?

Marijn Boerstra is docent integrale yoga, ademhaling en meditatie; meer informatie over haar is te vinden op www.marijnboerstra.nl en www.about.me/marijnboerstra

*Onthoudt van deze dingen
dat wat je dient te vergeten
en van het onbenoembare de roepnaam
en het zingen, vooral ook het zingen
het zingen van de adem in het lichaam
want er is geen stem dan de adem.*

Ellen Warmond, Dichteres 1930-2011

17. GOD ON TRIAL

Gespreksleiders:

ds. G. Zijlstra en ds. A. Linde

Datum en tijd:

maandagen 18, 25 januari en 1 februari om 20.00 uur

Plaats:

Vrededorst, Zuidwoldigerweg 32

Contactpersoon:

Jaap Lowijs

telefoon (0528) 230613

e-mail: jaap_lowijs@zonnet.nl

Het is 1943. In een sombere barak in het concentratiekamp Auschwitz wacht een groep gevangenen hun afschuwelijke lot af. De mannen van uiteenlopende afkomst en positie worden als beesten behandeld door de bewakers van het concentratiekamp.

We zijn 3 avonden bij elkaar om ons hierop te bezinnen. Elke avond wordt ingeleid met 15 à 20 minuten film die laat zien hoe een groep mensen op de vooravond van hun dood in een soort tribunaal (rechtbankprocedure) met elkaar in debat gaan om er achter te komen wie/wat God is in deze uitzichtloze situatie. Is hij schuldig in dit drama of niet? Is hij genadig? Is er een hoger doel voor dit alles? Of staat God aan de zijde van de nazi's en wil hij de mensheid laten boeten voor hun zonden?

Dwars door alles heen ontdek je hoe in deze film de vragen uit het Bijbelboek Job voortdurend opspelen. Het kan zinnig zijn die vragen eens ronduit te be-noemen en daarover met elkaar in gesprek te gaan. Temeer, nu overal in Europa het antisemitisme en andere vormen van discriminatie en/of uitsluiting weer hoog opslaan.

Vervolgens zullen we aan de hand van Job en zijn vrienden proberen te ontdekken hoe je zelf in deze materie staat en hoe je te midden van eigen patstellingen met God omgaat.

*Beproeving toont nooit het gezicht dat we
verwachten.*

Francois Mauriac, Fr. Schrijver Nobelprijswinnaar, 1885-1970

Inleider:

prof. dr. D. Post uit Wezep

Datum en tijd:

woensdag 20 januari om 20.00 uur

Plaats:

Vredehorst, Zuidwoldigerweg 32

Contactpersoon:

Gretha Rotensen-van Mulligen

telefoon (0528) 273010

e-mail: gvanmulligen@ziggo.nl

En discussie over het levenseinde

Betere levensomstandigheden en de toenemende medische mogelijkheden zorgen er voor dat we steeds ouder worden. Maar het ouder worden gaat wel gepaard met veel meer chronische ziekten en vaak ook een langere, soms pijnlijke weg met veel lijden naar het einde.

Er komt dan ook een nieuwe discussie op gang. Sommigen menen, na een gevoel van een voltooid leven, het recht te hebben op stervenshulp.

Maar dan dringen zich vragen op als:

- Wie beslist over een behandeling als er een dodelijke ziekte gaat optreden?
- Kan men weigeren om allerlei ingewikkelde behandelingen toe te passen?
- Wanneer stoppen we de behandeling omdat die zinloos is geworden?
- Maar hoe neem je een beslissing?
- Zou je in elk geval daarover in gezonde dagen niet iets op papier moeten zetten, een levenstestament, een wilsverklaring of -beschikking?
- Maar wat te doen als mensen de mogelijkheid verliezen om zelf te beslissen, als ze in coma raken of dement worden?
- Zou er dan niet iemand moeten zijn die als gevolmachtigde optreedt en je geschreven wilsbeschikking gaat uitvoeren?

En onder al deze vragen ligt de ultieme vraag van: 'wat is zinvol leven? Wat is waardig leven en wat is ook waardig sterven'?

Prof. Doeke Post schreef het boek 'De dood komt steeds later'; daarin komen al deze onderwerpen aan de orde, de medische ethiek en de visie vanuit de Bijbel. Hij begon zijn loopbaan als huisarts in Wezep en deed als adviserend geneeskundige bij Achmea onderzoek naar de organisatie, structuur en financiering van de gezondheidszorg. In 1992 werd hij hoogleraar Sociale Geneeskunde aan de Universiteit van Groningen. Na zijn emeritaat was hij intensief betrokken bij de ouderenzorg als lid/voorzitter van zorgorganisaties, raden van toezicht en redactieraden van tijdschriften en van de fractiebegeleidingscommissie van het CDA in de Tweede Kamer. Hij publiceerde een 25-tal boeken waaronder publicaties over zorgen rondom het einde van de mens.

Om deel te nemen is het niet noodzakelijk dit boek te lezen.

“Ons bestaan ligt tussen twee eeuwigheden”.

Blaise Pascal, Fr. Natuur-en wiskundige, chr. filosoof en theoloog

Doeke Post:

‘Soms is leven geen leven meer en sta je met je rug tegen de muur’

Wat gebeurt er met je wanneer je leven een lijden geworden is? Wanneer een waardig sterven je door de toenemende medische mogelijkheden ontnomen wordt? Moet je een beslissing nemen als je vindt dat het genoeg is? Met zijn boek ‘De dood komt steeds later’ wil prof. dr. Doeke Post de lezer aanzetten tot nadenken over een wilsbeschikking.

‘De dood is niet alleen iets voor oude mensen’, weet Post uit ervaring. Als voormalig huisarts maakte hij meermalen mee dat ook jongeren door een slopende ziekte of ernstig trauma getroffen werden. ‘Ik besepte me dat eigenlijk pas goed toen jaren geleden een patiënt van mij tijdens het klussen van het dak viel. Het was nog een betrekkelijk jonge man. Hij lag in coma, had zijn nek gebroken en een scan toonde aan dat zijn hersenen zwaar beschadigd waren. Zijn echtgenote kreeg de boodschap dat haar man nooit meer de oude zou worden. Dat heeft mijn vrouw en mij toen wel aan het denken gezet en op dat moment besloten we dat we iets op moesten schrijven. Als wij in coma zouden raken en er is geen kans op herstel,

dan mogen ze de behandeling staken. Dan hoeven ze niet koste wat kost te proberen om ons uit dat coma te laten ontwaken. Zoiets kun je vastleggen in een positieve wilsbeschikking. Ik heb voor mezelf bijvoorbeeld ook vastgelegd dat ik niet behandeld wil worden wanneer ik dement zou worden en longontsteking krijg. Een positieve wilsbeschikking is leidend op grond van de WGBO, de Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst. Je moet ervoor zorgen dat je huisarts een kopie van je wilsbeschikking heeft en natuurlijk is het ook verstandig om het met je partner en/of kinderen te bespreken. Om zijn rechtsgeldigheid te behouden moet een wilsbeschikking iedere twee jaar opnieuw ondertekend worden en je kunt het ook te allen tijde aanpassen. Daarnaast is er ook nog een negatieve wilsverklaring waarin je aan kunt geven dat je euthanasie wilt wanneer je lijdt. Deze wilsverklaring is niet leidend, je kunt die op het laatste moment nog veranderen of intrekken.’

Geen technocratie

De ontwikkelingen in de geneeskunde gaan steeds verder. Naar verwachting is de mens die 150 kaarsjes op zijn verjaardagstaart uit mag blazen al geboren. ‘De geneeskunde keert zich daarmee tegen zichzelf’, vindt Post. ‘Doordat mensen steeds langer blijven leven, krijgen ze ook met meer ellende en ziekte te maken. We kunnen steeds meer en moeten ervoor waken dat de technologie geen

technocratie gaat worden, waarbij de techniek voor God in de plaats komt. Je moet zorgen dat je altijd een medisch-ethische afweging maakt. Soms is leven geen leven meer en sta je met je rug tegen de muur. Dan moet je een keuze maken. Je kunt je afvragen of je dit kunt verantwoorden ten opzichte van je geloof. Ik kan een behandeling staken echter niet zien als doodslag. Het zit misschien in het oude gereformeerde denken dat we niet mogen ingrijpen omdat we worden geleid van Boven. Ik kom zelf ook uit die hoek, maar als je zo redeneert kunnen je als arts net zo goed je werk gelijk neerleggen. We grijpen immers al lang in, dat is waar de geneeskunde om draait. En ook al kies je niet voor een actieve levensbeëindiging, wanneer je besluit om te stoppen met behandelen, is dat ook een keuze. We zouden moeten stoppen om te debatteren over euthanasie. Of euthanasie nu wel of niet geoorloofd is, heeft met verantwoordelijkheden te maken. Verantwoordelijkheden naar je partner, je familie, maar ook je verantwoordelijkheid naar God. Er is geen goed of fout, er is niet één waarheid. Je creëert je eigen waarheid. Het gaat erom dat je er van te voren eens bij stilstaat, of je nu jong bent of oud. Dat je erover nadent en met anderen over praat. Dat is wat ik met dit boek heb willen bereiken.’

Mogelijkheid tot vragen stellen

Post geeft regelmatig lezingen over de boeken die hij over dit onderwerp geschreven heeft. Het vervolg op ‘De dood komt steeds later’ is ‘De dood te slim af’ over ethiek en alle nieuwe ontwikkelingen in de geneeskunde zoals genetische manipulatie, robots en nanotechnologie. Na de lezing is er nog gelegenheid tot het stellen van vragen.

Gespreksleider:

ds. Anne-Marie van der Wilt,
predikant / beeldend kunstenaar

Datum en tijd:

woensdag 27 januari

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

mevr. B.G. Bosman - te Winkel
Leeuweriklaan 27, tel: 273052
email: betty_bosman@hotmail.com

'Geloof verbeeld in kleur', voor het voetlicht gebracht door theoloog en beeldend kunstenaar Anne-Marie van der Wilt.

Via beeldtaal probeert Anne-Marie van der Wilt een brug te slaan tussen de verhalen van geloof en Bijbel naar het leven van alledag. Ze heeft zich gespecialiseerd in het gebruik van beeldende kunst om thema's uit geloof, Bijbel en leven uit te drukken.

Aan de hand van een PowerPoint presentatie laat ze foto's van haar werk zien. Ze gaat in op de inhoud en achtergrond ervan.

Als predikant, theoloog en beeldend kunstenaar werkt Anne-Marie regelmatig voor kerken, ziekenhuizen, zorgcentra, huizen van bewaring en andere instellingen. Daar ervaart ze dat verbeelding en kleurgebruik van groot belang zijn voor de geloofsbeleving en beleving van zin in het bestaan. De postmoderne tijd heeft meer dan ooit behoefte aan verbeelding als aspect van zingeving.

In een spel van kleur en vorm geeft ze uitdrukking aan existentiële thema's. Met haar werk wil zij ruimte bieden aan de verbeelding van de toeschouwer.

Anne-Marie van der Wilt, geboren te Rotterdam in 1965, volgde na haar diplomering als A-verpleegkundige eerst een jaar lerarenopleiding tekenen en theologie; daarna is ze theologie gaan studeren aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Zij studeerde af met als hoofdvakken Liturgiek en Kerkbouw. Landelijk en regionaal is zij inmiddels bekend bij vele kerkgenootschappen en heeft reeds allerlei opdrachten uitgevoerd. Het gaat om o.a. glaskunst (raampartijen en glasmozaïek), adviezen bij de (her-)inrichting van kerkgebouwen en stiltecentra, religieuze kunst, het maken van liturgische kleden en stola's (paramenten).

Zie voor meer informatie: www.zin-in-kleur.com

*De verbeelding beschikt over alles; zij beschikt over
schoonheid, recht en geluk, die alles betekenen in
de wereld.*

Blaise Pascal, Fr. Wis- en natuurkundige, filosoof, theoloog. 1623-1662

Inleider:

Toke Hoekstra, pastoraal werker

Data en tijd:

woensdag 3 en 17 februari om 20.00 uur

Plaats:

De Vredehorst, Zuidwoldigerweg 32

Contactpersoon:

Tineke Kombrink

telefoon (0528) 271441

e-mail: kombrink.t@kpnmail.nl

met Herman Finkers en Elly Zuiderveld

In het televisieprogramma Het Vermoeden van de IKON ontmoette presentatrice Annemiek Schrijver gasten uit diverse religieuze tradities om met hen te praten over hun leven, religieuze drijfveren en hun 'heilige tekst'.

Elke aflevering begint met:

"Soms breekt het licht, onstuimig, verlangen dat ons drijft, op zoek naar dierbare woorden voor wat we heimelijk vermoeden".

In twee avonden bekijken we de afleveringen van cabaretier Herman Finkers en zangeres Elly Zuiderveld (deze laatste werkt ook mee aan de Mariamonologen bij de start op 4 oktober).

Beide afleveringen dienen als kapstok voor een gesprek over ons eigen leven, religieuze achtergronden en drijfveren.

Voor het ontstaan van goede gesprekken wordt vertrouwelijkheid gevraagd en openheid voor wat de ander beweegt.

Je kunt God beter vermoeden dan hem bestuderen.

Herman Finkers

Inleider:

Dr. Jan Chr. Vaessen

Datum en tijd:

dinsdag 16 februari, 20.00 uur

Plaats:

Oosterkerk, Leeuweriklaan 35

Contactpersoon:

Henk ter Veen

telefoon (0528) 236063

e-mail: henkterveen@planet.nl

Wat heeft dit denken voor betekenis voor onze Westers-Christelijke Bijbelinterpretatie? Maar tevens voor onze houding tegenover de huidige maatschappelijke en culturele ontwikkelingen, en voor het christelijk geloof in het algemeen?

Bij zijn lezing gaat Dr. Jan Chr. Vaessen voor de pauze in op een paar opmerkelijke kenmerken van het Hebreeuwse denken. Kenmerken die niet westers zijn zoals sommigen vaak wel denken. Hij maakt daarbij gebruik van het boek "Hebrew Thought compared with Greek" (Hebreeuwse gedachten vergeleken met Grieks) van Thorleif Boman. Hij besluit zijn voordracht met een optimistische blik in de toekomst.

Na de pauze kunnen we dan met elkaar in gesprek gaan over dit boeiende onderwerp. U wordt van harte uitgenodigd.

Dr. Jan Chr. Vaessen is filosoof en theoloog. Hij is werkzaam als predikant in een kleine PKN-gemeente in Gasselte en docent aan het middelbaar onderwijs. Als lid van de Speakers Academy heeft hij veel ervaring met spreken in het openbaar.

Leren zonder te denken is ijdel, denken zonder te leren is gevaarlijk.

Confucius, Chinees filosoof, 551 v.Chr-479 v.Chr

Inleider:

de heer Jouk Huisman uit Rouveen

Datum en tijd:

woensdag 2 maart om 20.00 uur

Plaats:

De Vredehorst, Zuidwoldigerweg 32

Contactpersoon:

Tineke Kombrink

telefoon (0528) 271441

e-mail: kombrink.t@kpnmail.nl

De Amish is een mennonitische, rigoristische protestantse geloofsgemeenschap in Noord-Amerika.

Het zijn volgelingen van de Zwitser Jakob Amman (1644 - 1730) die in 1693 brak met de minder radicale mennonitische hoofdstroom.

Het aantal Amish wordt geschat op 230.000 tot 250.000. Een bijzondere geloofsgemeenschap in Amerika.

Er komt op deze avond een aantal zaken aan de orde zoals:

- aandacht voor de oorsprong van hun religie;
- waar komen ze vandaan;
- hoe komt het dat hun manier van leven zo bijzonder is;
- wat zijn de hedendaagse gewoonten van de Amish;
- zijn er overeenkomsten met gemeenschappen in onze regio?
- welke radicale keuzes maken zij en wat hebben ze ons te vertellen?

Misschien moeten we zo af en toe eens iets van de Amish overnemen, even rust inbouwen voor bezinning en reflectie. Niet meerrennen met elke hype. Zoeken naar wat jouw waarden zijn en hoe je die kunt vasthouden.

Jouk Huisman is gepensioneerd; hij heeft gewerkt als docent elektrotechniek, wiskunde en computerinformatica. Naast het doorgeven van kennis, vindt hij het belangrijk om ook verhalen over te brengen. Van jongs af aan is hij geïnteresseerd in geschiedenis, verzamelt hij graag kennis op brede terreinen en geeft daarover lezingen. Ook verzorgt hij rondleidingen o.a. op het voormalig eiland Schokland in de Noordoost polder.

Tijdens zijn reizen naar Amerika heeft Huisman verschillende keren de Amish bezocht. Op deze avond zal hij ons er veel en boeiend over vertellen.

De traditie, dat is de gestolde ervaring der geslachten.

Dr. G. van der Leeuw, Ned. theoloog en politicus

Inleider:

Geert Oldenbeuving

Datum en tijd:

dinsdag 15 maart om 20:00 uur

Plaats:

Goede Herderkerk, Middenweg 14

Contactpersoon:

Evelieke van Dijken

telefoon (0528) 266675

e-mail: eavdijken@gmail.com

Kinderen verbazen zich over de prachtige gebrandschilderde ramen in een oude kerk van het dorp. Elk raam vertelt een verhaal.

Schrijfster Alja Streutker vatte haar verhalen uit de Drentse kinderbijbel 'Niet van Gistern' dan ook samen in zo geheten "Raamvertellingen". Hierdoor ontstond het idee om de illustraties te laten lijken op gefused/gebrandschilderd glas.

De illustrator van deze kinderbijbel is de Hoogeveense kunstenaar Geert Oldenbeuving. Het bijzondere aan zijn illustraties is, dat dit keer papier, potlood, verf en linnen links zijn blijven liggen. Want om dicht bij de raamvertellingen te komen heeft hij zich verdiept in de mogelijkheden van het digitaal fotoprogramma photoshop.

Toen kwam al snel het idee dat alle beelden van het internet hergebruikt kunnen worden in een nieuwe setting... je 'eigen landschap'.

En dus lag het voor de hand de verhalen zoveel mogelijk in de eigen buurt te laten afspelen.

- *De intocht van Jezus vindt plaats in de Kerkstraat, bij de molen in Hoogeveen.*
- *De verloren zoon komt terug in Orvelte.*
- *Johannes de Doper doopt in de Drentsche Aa.*
- *De blinde man krijgt wordt weer ziende in Meppel.*
- *Recht wordt gesproken in Assen.*

Geert neemt u deze avond mee in zijn zoektocht om illustraties voor deze kinderbijbel maken.

Een avond van evangelie, illustratie en eigentijds ICT.

Het proces van maken heeft hem naar eigen zeggen erg geïnspireerd en gedwongen om weer opnieuw naar het evangelie te kijken en te luisteren.

Geert Oldenbeuving behoeft in Hoogeveen nauwelijks introductie; bezoek zijn site op <http://www.geertoldenbeuving.nl/>

*Men kent een taal als men er met kleine kinderen
in kan converseren.*

Karel Jonckheere VI. Dichter schrijver 1906-1993

Regien van der Meer:

‘Samen praten over het geloof is verrijkend’

Al jaren is ze een trouw bezoeker van de activiteiten van Leeftocht en ook dit keer kijkt ze vol verwachting naar het programma van het nieuwe seizoen uit. ‘Ik verheug me er ieder jaar weer op om het door te bladeren en te kijken of er wat voor me bij zit’, vertelt Regien van der Meer enthousiast.

‘Ik geef me sowieso altijd op voor de leeskring. Dat ben ik dit keer ook weer van plan. Afgelopen seizoen hebben we een boekje van Tom Mikkers gelezen: Religiestress, hoe je te bevrijden van deze eigentijdse kwelgeest. Vorig jaar lasen we ‘Weg uit het moeten’ van Just van Es. We hebben het boekje in drie gedeeltes opgesplitst en in even zoveel avonden besproken. Het is dan de bedoeling dat je elke keer thuis een gedeelte leest en tijdens de avond met elkaar praat over wat je daarin aanspreekt. Daar is overigens geen gespreksleider of predikant bij, ieder heeft zijn of haar eigen inbreng. Het boekje van vorig jaar was een filosofisch boekje en was beslist niet makkelijk. De commissie van Leeftocht heeft toen Just van Es de afsluiting laten verzorgen. Dat was echt ontzettend leuk. We hebben hem van alles kunnen vragen en er ontstond een heel fijn gesprek. Ook dit seizoen heeft de schrijver de afsluiting

verzorgd en ook dit keer was het weer heel boeiend.’ In de boekjes die Regien erbij heeft gepakt, zijn diverse passages aangestreept en hier en daar is er in de kantlijn wat bij geschreven. ‘Ik vind de leeskring heel verrijkend. Het is boeiend om de inbreng van anderen te horen, er samen over te praten en over na te denken. Toen mijn man nog leefde, vroeg hij mij vaak wat ik van een bepaald artikel of onderwerp vond. Het was fijn om samen over het geloof te praten en te ervaren hoe de ander over bepaalde dingen dacht. Ik mis een gesprekspartner in huis en dat is ook één van de redenen dat ik een trouwe bezoeker van de onderwerpen ben die het programma van Leeftocht aanbiedt. Het verruimt je blik en geeft je nieuwe, soms onverwachte ideeën. Het is een stukje opbouw van je geloof. Zo geniet ik er ook altijd van om na kerktijd samen koffie te drinken en nog even na te praten over de preek om te horen hoe die ander dat ervaren heeft. Het leuke van Leeftocht is dat je ook op een doordeweekse dag dit soort gesprekken met anderen hebt.’

Blauwdruk

‘Wat ik iedere keer weer heel bijzonder vind om te ervaren, is hoe anderen het geloof van huis uit hebben meegekregen. Dat is toch een soort grondpatroon wat in je leven verweven zit. Het is een soort blauwdruk. Daar hoef je niet in vast te blijven zitten, maar het is wel een basis van waaruit je vaak op dingen reageert. Sommige deelnemers hebben een heel liberale achtergrond, terwijl ikzelf in dat opzicht

vrij strak ben opgevoed. Geloven deed ik vooral met mijn hoofd. Geloven was weten en kennis. Dat is intussen wel heel erg veranderd, daar ben ik in mee gegroeid, ik geloof nu vooral meer met mijn hart.’ Heftige periodes in Regiens leven hebben haar geloof doen trillen. ‘Oude vormen volstaan dan ineens niet meer en dan ga je op zoek naar nieuwe. Door een crisis verzet je je bakens, dat heb ik heel duidelijk ervaren’, vertelt Regien ernstig. Ze kijkt even voor zich uit, in herinneringen verzonken. ‘Ik ben zelfs kwaad geweest op God vanwege het intense verdriet wat verschillende keren op mijn pad kwam, het beeld dat ik van God had, klopte niet meer met mijn werkelijkheid. Iemand gaf mij toen een boekje van Riekje Boswijk-Winkel: Afscheid nemen, loslaten wat dierbaar is. Dat greep mij aan en stemde me tot nadenken. Het kwam erop neer dat je zou kunnen zeggen dat God dus niet bestaat als Hij al dat leed in je leven, of in de wereld, toestaat, maar je kunt ook zeggen dat het beeld dat jij van God hebt niet goed is. Dat sprak me aan. Een geloofs- of levensovertuiging heeft alles met jezelf te maken, met je ervaring, met je gevoel. Het zoeken naar een nieuwe, veel omvattender geloofsovertuiging waarin de gebeurtenissen uit mijn leven zijn ingepast, is een zoektocht. De avonden van Leeftocht kunnen stapstenen bieden in die zoektocht. Ja, ik ben benieuwd naar het programma.’

24. PELGRIMEREN IN TWENTE

Wandelen en bezinnen. Dat zijn de twee ingrediënten van het pelgrimsweekend dat van vrijdag 22 tot en met zondag 24 april wordt gehouden. Het weekend duurt van vrijdag 18.00 uur tot zondagavond 16.00 uur.

We reizen met eigen vervoer (carpoolen!!) naar Twente. Daar maken we zaterdag en zondag vanuit een mooi maar eenvoudig groepsverblijf twee fikse dagwandelingen. Dat doen we in groepen van ongeveer 6/7 personen. Tijdens de wandeling word je uitgenodigd om individueel en gezamenlijk aan de slag te gaan met een thema. Een wegzending (korte gebedsviering) in de ochtend en een 'wandelboekje' helpen je daarbij. Na thuiskomst is er genoeg tijd voor ontspanning. Het weekend wordt afgesloten met een gezamenlijke viering, waarin de verschillende ervaringen van het weekend terugkomen.

Wandelen en bezinnen is een aloude inspirerende combinatie. Dat ontdekten de Emmaüsgangers al en – na hen – pelgrims en bedevaartgangers. Gelovigen, zoekers en twijfelaars in heden en verleden hebben ontdekt dat je al pelgrimerend verder komt. Niet alleen letterlijk, maar ook qua geloof.

Aan het weekend kunnen maximaal veertig personen van 17 jaar of ouder deelnemen. Je moet goed kunnen lopen, want zaterdag wandelen we ongeveer 20 kilometer en zondag ongeveer 12 kilometer. De kosten worden geschat op 65 euro per persoon (inclusief maaltijden en verblijf; exclusief reis).

De organisatie is in handen van Arie Schouten, Christine Bruinsma, Hennie Huisman en ds. Hetty Boersma (e-mail boersma.h@home.nl, telefoon 236178). Je kunt bij Hetty Boersma meer informatie krijgen.

Opgeven kan door te mailen **vóór 1 januari naar wandelweekend2016@gmail.com of door het mondeling of schriftelijk door te geven aan:**

Arie Schouten, Saturnus 5, 7904 GA Hoogeveen, tel: 0528 266672

Na opgave krijg je een bevestigingsbrief. Na betaling is de inschrijving definitief. Je wordt dan uitgenodigd voor een voorbereidingsavond.

*Come on walk with me,
talk with me.
Tell me your stories
and I'll do my best to understand you.*

Mary Black, Iers zangeres

www.bijbelencultuur.nl
www.bijbel.net
www.willibrordbijbel.nl
www.statenvertaling.net
www.psalmbboek.nl
www.zinrijk.nl
www.zinweb.nl
www.vrijzichtmagazine.eu
www.spiritualiteit.nl
www.zielgaattevoet.nl
www.protestant.nl
www.pkn.nl
www.ikonrtv.nl
www.chroom.net
www.idagerhardt.nl
www.dsts.nl
www.studiekringdrewermann.nl
www.kruislinks.nl
www.fritsdelange.nl
www.riniealtena.com
www.bertaltena.com
www.kindengeloof.nl
www.wapenveldonline.nl
www.gelovenin nederland.nl
www.geloofinjeleven.nl

AANMELDEN:**hoe, waar en wanneer**

Aanmelden voor deelname kunt u via de website www.pknhoogeveen.nl of via het aanmeldingsformulier hiernaast.

1. via de website

Op de website www.pknhoogeveen.nl gaat u naar Centrale Organen, en dan verder naar Gemeentetoerusting. Bij sommige onderwerpen zijn er linken toegevoegd en kunt u de onderwerpen nog eens nalezen. Ook kunt u hier de laatste informatie over het onderwerp vinden, bijvoorbeeld wanneer een avond is geannuleerd of verplaatst. Verder vindt u er ook het digitale aanmeldformulier.

Dit formulier kunt u invullen tot en met zondag **13 september**.

2. via het formulier

Het aanmeldingsformulier kunt u op **6 en 13 september** inleveren in de kerkgebouwen tijdens de diensten. Het kan ook voor 13 september ingeleverd worden bij het kerkelijk bureau, Stoekeplein 4, of bij een van de contactpersonen die bij de onderwerpen staan vermeld.

Als u een e-mailadres hebt, wilt u dat dan ook vermelden?

Er is een kalenderoverzicht opgenomen in het boekje, u kunt daarop aangeven, waarvoor u zich hebt aangemeld. U wordt dus verzocht zelf bij te houden waarvoor u zich hebt opgegeven en op welke avond de bijeenkomst plaats vindt.

Geen bericht is goed bericht: zonder tegenbericht rekenen we graag op uw komst!!

- Het is voor de inleiders bijzonder prettig als degenen, die zich hebben opgegeven, ook komen.

- Als u onverhoopt toch een bijeenkomst moet missen, wilt u zich dan tijdig afmelden bij de contactpersoon?

A Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Telefoon: _____

E-mail: _____

B Naam: _____

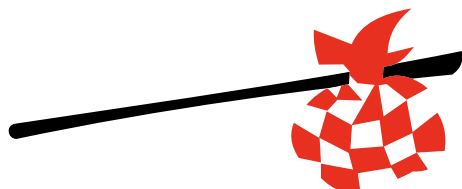
Adres: _____

Postcode: _____ Telefoon: _____

E-mail: _____

A B

☐	☐	1. STARTMIDDAG
☐	☐	2. God is niet te vangen
☐	☐	3. Israël eerstgeborene onder de volkeren (het boek Genesis)
☐	☐	4. Das leben der anderen, ommekeer in een afluisterruimte
☐	☐	5. "Na een gezonde geloofscrisis", over modern geloven
☐	☐	6. Bijbellezen op de morgen
☐	☐	7. Bijbel quilts
☐	☐	8. Tot het einde toe levend
☐	☐	9. Het evangelie van de opstanding
☐	☐	10. Dichterbij het bijbelverhaal
☐	☐	11. Hipste Dominicaner non: Holkje van der Veer vertelt
☐	☐	12. 'De wonderen zijn de wereld nog niet uit'
☐	☐	13. Geboorte, poëzie, verhalen en muziek
☐	☐	14. Film 'De Matterhorn'
☐	☐	15. Iconen in de tijd van Advent
☐	☐	16. De helende kracht van de adem
☐	☐	17. God on trial
☐	☐	18. De dood komt steeds later
☐	☐	19. Geloof verbeeld in kleur
☐	☐	20. Ontmoetingen rondom 'het vermoeden'
☐	☐	21. Het niet-westerse denken in de Hebreeuwse bijbel
☐	☐	22. De Amish
☐	☐	23. Illustrator Drentse kinder-biebel vertelt
☐	☐	24. Pelgrimeren in Twente

Aanmeldingsformulier

Dit formulier kunt u inleveren...

- Op zondag 6 of 13 september, in één van de kerkgebouwen waar op deze data diensten worden gehouden:

Kerkgebouw	Adres	Telefoon
De Haven	Van Echtenstraat 35	269810
Herman Bavinckhuis	Stoekeplein 4	265750
Kerkboerderij	Korenstraat 43	273747
Oosterkerk	Leeuweriklaan 35	233363
Vredehorst	Zuidwoldigerweg 32	263966
Goede Herderkerk	Middenweg 14	264028
Grote Kerk	Grote Kerkstraat 40	269810

- Vóór zondag 13 september bij het kerkelijk bureau: Stoekeplein 4
- Vóór zondag 13 september bij de contactpersonen, die bij de onderwerpen staan vermeld.

Wij verzoeken u het formulier niet later dan 13 september in te leveren. Te laat ingeleverde aanmeldingen geven onnodig extra werk. Ook kan het betekenen dat een (ook door u) gekozen onderwerp al is vervallen bij gebrek aan voldoende (tijdig gemelde) belangstelling.

